FIL-QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR. ELAINE MERCIECA B.A., LL.D.

Illum, 20 ta' Gunju 2022

Kaz Nru: 294/2012

IL-PULIZIJA

kontra

JEAN-PAUL MICALLEF

NEIL FENECH

Il-Qorti;

Rat l-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront ta' **Jean-Paul Micallef**, ta' 21 sena, iben Carlos u Mona Lisa nee' White, imwieled il-Pieta' nhar l-20 t'Ottubru 1990, residenti gewwa Piccadily Flt 7, Triq San Albert, Gzira, detentur tal-karta tal-identita' bin-numru 506290(M) u **Neil Fenech**, ta' 20 sena, bin Pio u Margaret nee' Cuschieri, imwieled Pieta nhar il-31 ta' Mejju 1991, residenti Island Flats, Flat 2, Triq l-Stadju, Gzira u detentur tal-karta tal-identita' bin-numru 278791(M), senjatament akkuzati talli f'dawn il-Gzejjer nhar is-17 ta' Novembru 2011 u fix-xahar u nofs ta' qabel din id-data f'hinijiet differenti:

1. Bieghu, jew xort'ohra ttraffika l-pjanta Cannabis kokllha jew bicca minnha, u dan bi ksur ta' l-artikolu 8(e) tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi, Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta;
2. Kellhom fil-pussess taghhom il-pjanta Cannabis kollha jew bicca minnha bi ksur ta' l-artikolu 8(d) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta, liema droga instabet f'tali cirkostanzi li juru li ma kinitx ghall-uzu esklussiv taghhom;
3. kellhom fil-pussess taghhom il-pjanta Cannabis kollha jew bicca minnha bi ksur ta' l-artikolu 8(d) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta;
4. Lil **Jean Paul Micallef** wahdu talli f'dawn il-Gzejjer fis-17 ta' Novembru 2011: kellu fil-pussess tieghu ir-raza mehuda mill-pjanta Cannabis jew xi

preparazzjonijiet li jkollhom bhala bazi din ir-raza bi ksur ta' l-artikolu 8 (a) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta;

5. Fl-ahhar net talli ikkommetejtu dawn ir-reati fi, jew gewwa distanza ta' mitt metru mill-parametru ta' skola, club, jew xi post simili fejn normalment jiltaqghu z-zghazagh bi ksur tal-artikolu 22(2) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta;

Il-Qorti hija wkoll gentilment mitluba sabiex f'kaz ta' htija tikkundana lill-akkuzat ghal hlas ta' l-ispejjes li jkollhom x'jaqsmu mal-hatra tal-esperti jew periti fil-proceduri hekk kif ikkontemplati fl-artikolu 533 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

Rat u semghet ix-xhieda;

Rat id-dokumenti ezebieti inkluz l-ordnijiet tal-Avukat Generali tas-6 ta' Marzu 2012[1] fejn ordna li bis-sahha tas-subartikolu (2) tal-Artikolu 22 tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi (Kap. 101) l-imputati odjerni jitressqu quddiem din il-Qorti biex iwiegbu ghall-akkuzi kontra taghhom ghal ksur tal-provvedimenti tal-istess Ordinanza;

Rat id-Digriet tal-Assenjazzjonijiet ta' Kawzi u Doveri tal-Prim' Imhallef tat-28 ta' Lulju 2021 permezz ta' liema l-kaz in dezamina gie assenjat lil din il-Qorti hekk kif preseduta kif ukoll l-ezenzjoni tal-partijiet mis-smigh mill-gdid tal-provi gia mismugha minn din il-Qorti diversament ippreseduta[2];

Semghet is-sottomissjonijiet tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li fis-17 ta' Novembru 2011, waqt li WPS261 kienet off-duty, minn fuq il-bejt tar-residenza tal-genituri taghha osservat zewgt guvintur gewwa vettura jremblu u jpejjpu joint fil-vicinanzi tal-iskola tal-bniet, San Gorg Preca, gewwa l-Hamrun. Hija nizlet u waqfithom, filwaqt li talbithom johorgu mill-vettura waqt li talbet ghall-assistenza. Minn tfittxija li saret fuqhom u fil-vettura taghhom irrizulta li fuq il-persuna ta' Neil Fenech kien hemm pakkett wiehed li kien fih allegatament Cannabis Grass filwaqt li fuq il-persuna ta' Jean Paul Micallef kien hemm hames pakketti zghar u xi bicca raza tal-Cannabis. Mir-residenza ta' Fenech instabu sittax-il pakkett iehor suspettati tal-pjanta Cannabis filwaqt li mir-residenza ta' Micallef instabu sitt pakketti ohra suspettati bi grass tal-pjanta Cannabis. Kemm Micallef kif ukoll Fenech irrillaxxaw stqarrija fejn huma kkoperaw bis-shih mal-pulizija u provdew informazzjoni dwar il-persuna li minghandha jixtru d-droga. Dawn l-istess

[1] Fol. 7 u 8 tal-atti processwali
[2] Fol. 217 tal-atti processwali

stqarrijiet jidher li gew ikkonfermati bil-gurament quddiem il-Magistrat tal-Ghassa (minkejja li l-istess ma jirrizultawx li gew ipprezentati fil-proceduri odjerni) u l-ufficjal prosekutur iddikjara li z-zewgt imputati ghandhom jibbenefikaw mill-artikolu 29 tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi minn analizi tas-sustanzi elevati, l-espert nominat fl-inkjesta magisterjali, kkonkluda:

> *"Illi fl-estratti mehuda mill-weraq ta' lewn ahdar li hemm fid-dokument 376_11_01, 376_11_04, instabet is-sustanza Tetrahydrocannabinol li hija sustanza li tigi mill-pjanta tal-kannabis. Il-piz tal-weraq kien ta' 14.03 grammi u l-purita kienet ta' circa 4%. Din is-sustanza hija kkontrollata bil-ligi taht it-Tielet Skeda, Taqsima A, tal-Kapitolu 31 tal-Ligijiet ta' Malta;*
>
> *Illi fl-estratt mehud mis-sigarett li hemm fid-dokument 376_11_02 instabet is-sustanza Tetrahydrocannabinol li hija sustanza li tigi mill-pjanta kannabis. Din is-sustanza hija kkontrollata bil-ligi taht it-Tielet Skeda, Taqsima A, tal-Kap. 31 tal-Ligijiet ta' Malta;*
>
> *Illi fl-estratti mehuda mis-sustanzi ta' lewn kannella li hemm fid-dokument 376_11_05 instabet is-sustanza Tetrahydrocannabinol li hija sustanza li tigi mill-pjanta kannabis. Din is-sustanza hija kkontrollata bil-ligi taht it-Tielet Skeda, Taqsima A, tal-Kap. 31 tal-Ligijiet ta' Malta;*
>
> *Illi fuq estratti mill-bqija tal-weraq ta' lewn ahdar li hemm fid-dokumenti 376_11_01, 376_11_02, u 376_11_03 ma nstabitx droga."*[3]

Illi preliminarjament din il-Qorti ser tindirizza l-kwistjoni tal-istqarrijiet irrillaxxati mill-imputati. Fis-sottomissjonijiet li saru l-abbli avukat difensur sostna li din il-Qorti ghandha tiskarta kompletament l-istqarrijiet irrillaxxati minnhom u dan galadarba l-istess ittiehdu minghajr ma l-imputati kienu assistiti legalment waqt l-istess stqarrijiet u lanqas ma gie offrut dan id-dritt in vista tal-ligi vigenti dak iz-zmien. F'dan ir-rigward jinghad li l-istqarrijiet ittiehdu fit-18 ta' Novembru 2011 skond il-ligi vigenti ta' dak iz-zmien.

Il-ligi vigenti f' Novembru 2011 kienet tipprovdi li l-imputat jinghata d-dritt ghall-assistenza legali <u>ghal siegha qabel l-interrogatorju biss</u>. Dan id-dritt jirrizulta li gie offrut lill-imputati izda gie rrifjutat (hekk kif l-imputati kellhom kull dritt li jaghmlu). Madanakollu jrid jinghad li d-dritt ristrett ghall-assistenza legali qabel it-tehid tal-istqarrija ma jistgha qatt jigi ekwiparat mad-dritt ghall-assistenza legali waqt l-istqarrija. Dan l-ahhar dritt gie ntrodott fil-Kodici Kriminali permezz ta' l-Att LI fit-28 ta' Novembru 2016.

Mill-atti processwali ma jirrizultax li kien hemm ragunijiet tajba li jzommu lill-imputati milli jkunu assistieti permezz ta' avukat jew prokuratur legali waqt l-interogazzjoni. Fil-fatt, hekk kif inghad iktar 'il fuq, mill-istqarrijiet pprezentati jirrizulta li l-qua imputati gew offruti d-dritt ghall-assistenza legali <u>qabel</u> (mhux waqt) l-interrogazzjoni. Isegwi ghalhekk li probabilment l-unika raguni l-

[3] Fol 12 tal-atti tal-inkjesta magisterjali.

ghaliex l-imputati ma gewx offruti u ma kienux mghejjuna minn avukat waqt l-interrogazzjoni kienet l-ghaliex il-ligi vigenti dak iz-zmien ma kinitx tippermettieha.

Illi l-guriprudenza lokali ricenti fir-rigward tal-assistenza legali waqt l-interrogatorju jidher li qed tistrieh fuq l-insenjament mghoti fil-kaz **Beuze v il-Belgju** (App. Numru 71409/10) tad-9 ta' Novembru 2018, li kien jitratta ukoll sitwazzjoni fejn il-ligi domestika relevanti ma kinitx tippermetti l-assistenza legali waqt l-interrogazzjoni u fejn ma kienx hemm ragunijiet impellenti ghalfejn ma tigiex offruta l-assistenza tal-avukat. F'dan il-pronunzjament intqal:

> *"120. The fairness of a criminal trial must be guaranteed in all circumstances. However, what constitutes a fair trial cannot be the subject of a single unvarying rule but must depend on the circumstances of the particular case (see Ibrahim and Others, ... § 250). The Court's primary concern, in examining a complaint under Article 6 § 1, is to evaluate the overall fairness of the criminal proceedings ... ... "*
>
> *121. As the Court has found on numerous occasions, compliance with the requirements of a fair trial must be examined in each case having regard to the development of the proceedings as a whole and not on the basis of an isolated consideration of one particular aspect or one particular incident, although it cannot be ruled out that a specific factor may be so decisive as to enable the fairness of the trial to be assessed at an earlier stage in the proceedings. ... ... "*
>
> *... ... ... "139. The stages of the analysis as set out in the Salduz judgment – first looking at whether or not there were compelling reasons to justify the restriction on the right of access to a lawyer, then examining the overall fairness of the proceedings – have been followed by Chambers of the Court in cases concerning either statutory restrictions of a general and mandatory nature, or restrictions stemming from case- specific decisions taken by the competent authorities.*
>
> *"140. In a number of cases, which all concerned Turkey, the Court did not, however, address the question of compelling reasons, and neither did it examine the fairness of the proceedings, but found that systematic restrictions on the right of access to a lawyer had led, ab initio, to a violation of the Convention ... ... Nevertheless, in the majority of cases, the Court has opted for a less absolute approach and has conducted an examination of the overall fairness of the proceedings, sometimes in summary form ... and sometimes in greater detail ...*
>
> *"141. Being confronted with a certain divergence in the approach to be followed, in Ibrahim and Others the Court consolidated the principle established by the Salduz judgment, thus confirming that the applicable test consisted of two stages and providing some clarification as to each of those stages and the relationship between them (see Ibrahim and Others, ... §§ 257 and 258-62).*
>
> *"144. In Ibrahim and Others the Court also confirmed that the absence of compelling reasons did not lead in itself to a finding of a violation of Article 6. Whether or not there are compelling reasons, it is necessary in each case to view the proceedings as a whole (see Ibrahim and Others, ... § 262). That latter point is of particular importance in the present case, since the applicant relied on a certain interpretation of the Court's case-law on the right of access to a lawyer ... to the effect that the statutory and systematic origin of a restriction on that right sufficed, in the absence of compelling reasons, for the requirements of Article 6 to have been breached. However, as can be seen from the Ibrahim and Others judgment, followed by the Simeonovi judgment, the Court rejected the argument of the applicants in those cases that Salduz had laid down an absolute rule of that nature. The Court has thus departed from the principle that was set out, in particular, in the Dayanan case and other judgments against Turkey.*

"145. Where there are no compelling reasons, the Court must apply very strict scrutiny to its fairness assessment. The absence of such reasons weighs heavily in the balance when assessing the overall fairness of the criminal proceedings and may tip the balance towards finding a violation. The onus will then be on the Government to demonstrate convincingly why, exceptionally and in the specific circumstances of the case, the overall fairness of the criminal proceedings was not irretrievably prejudiced by the restriction on access to a lawyer[4] *(see Ibrahim and Others, ... § 265).......*

"147. Lastly, it must be pointed out that the principle of placing the overall fairness of the proceedings at the heart of the assessment is not limited to the right of access to a lawyer under Article 6 § 3 (c) but is inherent in the broader case-law on defence rights enshrined in Article 6 § 1 of the Convention ... ...

"148. That emphasis, moreover, is consistent with the role of the Court, which is not to adjudicate in the abstract or to harmonise the various legal systems, but to establish safeguards to ensure that the proceedings followed in each case comply with the requirements of a fair trial, having regard to the specific circumstances of each accused.......

"150. When examining the proceedings as a whole in order to assess the impact of procedural failings at the pre-trial stage on the overall fairness of the criminal proceedings, the following non-exhaustive list of factors, drawn from the Court's case-law, should, where appropriate, be taken into account (see Ibrahim and Others, ... § 274, and Simeonovi, ... § 120):

"(a) whether the applicant was particularly vulnerable, for example by reason of age or mental capacity;

"(b) the legal framework governing the pre-trial proceedings and the admissibility of evidence at trial, and whether it was complied with – where an exclusionary rule applied, it is particularly unlikely that the proceedings as a whole would be considered unfair;

"(c)whether the applicant had the opportunity to challenge the authenticity of the evidence and oppose its use;

"(d) the quality of the evidence and whether the circumstances in which it was obtained cast doubt on its reliability or accuracy, taking into account the degree and nature of any compulsion;

"(e) where evidence was obtained unlawfully, the unlawfulness in question and, where it stems from a violation of another Convention Article, the nature of the violation found;

"(f) in the case of a statement, the nature of the statement and whether it was promptly retracted or modified;

"(g) the use to which the evidence was put, and in particular whether the evidence formed an integral or significant part of the probative evidence upon which the conviction was based, and the strength of the other evidence in the case;

"(h) whether the assessment of guilt was performed by professional judges or lay magistrates, or by lay jurors, and the content of any directions or guidance given to the latter; "

(i)the weight of the public interest in the investigation and punishment of the particular offence in issue; and

"(j) other relevant procedural safeguards afforded by domestic law and practice".

Fil-kaz in dezamina jirrizulta li dak iz-zmien li fih ittiehdu l-istqarrijiet kemm Fenech kif ukoll Micallef kellhom biss l-eta' ta' ghoxrin sena u wiehed u ghoxrin sena rispettivament. Il-fedina penali taghhom kienet netta. L-istqarrijiet ttiehdu

[4] Emfazi ta' dina l-Qorti

wara li huma nstabu jpejjpu joint. Di piu' minn qari tal-istess stqarrijiet kjarament jirrizulta li l-qua imputat inkriminaw lilhom infishom tant li hemm diversi imputazzjonijiet li jistriehu unikament fuq l-istqarrijiet rrillaxxati minnhom.

Mix-xhieda tal-ufficjali prosekuturi jinghad li l-istess stqarrijiet gew ikkonfermati bil-gurament mill-qua imputati quddiem il-Magistrat Inkwerenti. Fl-ewwel lok jinghad li ghalkemm dina l-Qorti ma ghandhiex ghaliex tiddubita minn dak li ddikjara l-ufficjal prosekutur bil-gurament quddiemha u cioe' li huwa minnu li l-imsemmija stqarrijiet gew ikkonfermati bil-gurament wiehed ma jistghax jinjora l-fatt li l-istess ma gewxipprezentati fl-atti processwali odjerni u ghaldaqstant dina l-Qorti hija kompletament sprovvista minnhom. Madanakollu, ghal kull bon fini issir referenza ukoll għas-sentenza mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (sede Kostituzzjonali) fl-10 ta' Mejju 2017, fl-ismijiet **<u>Il-Pulizija (Spettur Josric Mifsud) vs Josianne Azzopardi.</u>** F'dak il-każ, l-imputata Josianne Azzopardi rrilaxxjat stqarrija lill-Pulizija Eżekuttiva fejn ghamlet diversi dikjarazzjonijiet inkriminanti, liema stqarrija hija wara kkonfermatha bil-ġurament quddiem il-Maġistrat tal-Għassa. Qabel l-interrogatorju tagħha, hija ngħatat is-solita twissija skont il-liġi, iżda ma nghatatx id-dritt li tottjeni parir legali, u wisq inqas il-jedd li tkun assistita minn avukat waqt l-istess interrogatorju. Il-Prim'Awla tal-Qorti Civili (sede Kostituzzjonali) ddikjarat is-segwenti:

> *"Din il-Qorti taqbel perfettament mal-insenjament tal-Qrati fid-deċiżjonijiet ċitati. L-Avukat Ġenerali ma ġab l-ebda ġustifikazzjoni għaliex kien hemm restrizzjoni għall-aċċess tar-rikorrenti għall-avukat ħlief li l-liġi kif kienet ma kinitx tipprovdi għal tali dritt favur persuna arrestata. B'applikazzjoni ta' dawn il-prinċipji, il-Qorti ssib illi minkejja li d-dritt tar-rikorrenti għal smigħ xieraq ma ġiex leż f'dan l-istadju, ċertament illi sseħħ leżjoni f'każ illi l-istqarrija li tat lill-pulizija fit-13 ta' Frar 2004 u dik li għamlet aktar tard dak inhar quddiem il-Maġistrat Inkwirenti jibqgħu jagħmlu parti mill-proċeduri kriminali pendenti quddiem il-Qorti referenti. Il-Qorti ma tistax ma tikkunsidrax ukoll illi r-rikorrenti kellha biss tmintax-il sena meta seħħ dan l-episodju u kienet l-ewwel darba li ġiet arrestata u tressqet il-Qorti, fejn mhux biss ikkonfermat l-istqarrija tagħha kif kienet mingħaliha li ser tagħmel, iżda effettivament irrilaxxat stqarrija oħra pjuttost dettaljata u dan kollu mingħajr ma kienet ingħatat xi forma ta' assistenza legali, bir-riżultat illi, kif jikkonferma wkoll l-Ispettur Josric Mifsud, hija kienet aġitata waqt li kienet qiegħda tirrilaxxa l-istqarrija tagħha.*
>
> ...
>
> *Għar-raġunijiet kollha premessi, il-Qorti, filwaqt li tagħmel referenza għall-fatti lamentati minn Josianne Azzopardi fit-talba għal referenza kostituzzjonali fil-proċeduri fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Josric Mifsud) vs Josianne Azzopardi li hija pendenti quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, senjatament illi ġie mittiefes id-dritt fondamentali tagħha għal smigħ xieraq kif protett bl-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 6(1) u 6(3) tal-*

Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, liema lment wassal lil dik il-Qorti sabiex fl-24 ta' Frar 2016 tagħmel l-ordni ta' referenza, qiegħda tiddikjara illi fil-konfront tal-istess Josianne Azzopardi ma ssib li kien hemm l-ebda vjolazzjoni tal-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u tal-artikoli 6(1) u 6(3) tal-Konvenzjoni għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali, madanakollu, issib illi jkun hemm ksur jekk isir użu mill-istqarrija li tat ir-rikorrenti lill-pulizija dakinhar tat-13 ta' Frar 2004 u l-istqarrija li tat quddiem il-Maġistrat Inkwerenti fl-istess jum, fil-proċeduri kriminali de quo. Għalhekk qiegħda tibgħat dan il-provvediment flimkien mal-atti lura lill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali sabiex tkompli tisma' u tiddeċiedi skont kif intqal f'din ir-referenza." [sottolinear ta' din il-Qorti]

Fis-sentenza mghotija mill-Qorti tal-Appell (sede Superjuri) fl-ismijiet **ir-Repubblika ta' Malta vs. Kevin Sammut** (16 ta' Frar 2022), saret referenza ghas-sentenza hawn fuq citata ta' Bueze vs. Belgium u ddikjarat:

"12. Illi f'dan il-kwadru ta' fatti, huwa indubitat illi l-istqarrija pre-trial magħmula mill-appellat, kif sussegwentement minnu ġġuramentata, hija prova determinanti f'dan il-proċess penali u dan għaliex din hija inkriminatorja. L-appellat fil-mument li kien arrestat jidher li kien ferm vulnerabbli, għalkemm kif tajjeb stqarret l-Ewwel Qorti kien raġel matur ta' tmienja u għoxrin sena. Kien konfuż, u anzjuż. …

13. Illi dan kollu seħħ, kif ingħad, u kif anke stqarret l-Ewwel Qorti fissentenza appellata, meta l-appellat ma kellu ebda dritt li jiddefendi ruħu permezz ta' xi forma ta' assistenza legali, bit-twissija li tingħata tkun dik vigenti skont il-liġi f'dak iż-żmien, u injar mill-konsegwenzi tal-mod kif kien qiegħed iwieġeb għal mistoqsijiet li kienu qed isirulu, seta' inkrimina ruħu u dan mingħajr ma kellu dik id-difiża adegwata. Dan jista' jisarraf f'preġudizzju irrimedjabbli għall-appellat għalkemm fl-Istruttorja kien debitament assistit kif ukoll fl-istadju taċ-ċelebrazzjoni tal-ġuri huwa ser ikun assistit minn avukat u ser ikollu l-opportunita' iressaq id-difiża tiegħu. Illi allura, għalkemm l-istqarrija tad-09 ta' Settembru 2009 kienet rilaxxata skont il-liġi viġenti f'dak iż-żmien, madanakollu huwa indubitat illi din il-prova li ittieħdet meta l-appellat ma kellux il-jedd li jiddefendi ruħu, hija prova determinanti tant illi, bil-mod kif l-appellat wieġeb għal mistqosijiet li sarulu huwa seta' inkrimina ruħu irrevokabbilment u dan bi preġudizzju serju għarretta amministrazzjoni tal-ġustizzja. Dan ifisser illi għalkemm għad irid ikun iċċelebrat il-ġuri, madanakollu huwa bil-wisq evidenti f'dan l-istadju talproċeduri, meta il-Qorti hija mogħnija bil-provi kkumpilati, illi l-prova li lProsekuzzjoni qed tfittex li tagħmel permezz tal-istqarrija rilaxxata millappellat lil pulizija, u ftit tal-ħin wara ġġuramentata quddiem l-Inkwirenti, tista' tkun vvizzjata minħabba il-fatt illi l-appellat ma setax jiddefendi ruħu kif xieraq f'mument meta huwa kien vulnerabbli, u ma kienx assistit, kif indikat iktar 'il fuq, u għalhekk din il-prova għandha tiġi imwarrba. F'dan ilkaż, il-Qorti hija tal-fehma illi n-nuqqasijiet minnha ravviżati ma jistgħu blebda mod ikunu sanati anke jekk l-Imħallef togat neċessarjament irid iwissi lil ġurati fl-indirizz finali tiegħu b'dawn l-imsemmija nuqqasijiet, li x'aktarx ser jivvizjaw l-istqarrija magħmula mill-appellat miksuba mingħajr ma kellu ebda difiża, sabiex b'hekk ikun ferm riskjuż li huma jistrieħu fuqha meta jiġu biex jagħmlu il-ġudizzju aħħari tagħhom. Dan minħabba l-fatt li meta din ilQorti twieżen il-valur probatorju ta' din l-istqarrija meta komparat malpregudizzju irrimedjabbli li ser ibati l-appellat f'każ li l-istess tkun ammess, huwa indubitat illi il-preġudizzju rekat jiżboq il-valur probatorju tagħha."

Fis-sentenza fl-ismijiet **<u>Christopher Bartolo vs. Avukat tal-Istat</u>** mghotija mill-Qorti Kostituzzjonali nhar is-26 ta' April 2022, nghad:

> *"28. Illi kif qalet din il-Qorti fis-sentenza tagħha tal-5 ta' Ottubru, 2018, huwa ċar li l-istqarrijiet li ta l-appellat lill-Pulizija se jkollhom u kellhom impatt fil-proċeduri kriminali u l-eżitu tagħhom. <u>Mela dak li jgħodd għall-imsemmija stqarrijiet u l-użu li seta' jsir minnhom f'dawk il-proċeduri, issa, bis-saħħa ta' dak li qiegħed ikun deċiż f'din is-sentenza, jgħodd ukoll għall-istqarrija maħlufa mill-appellat quddiem il-Maġistrat Inkwirenti</u>. Ukoll jekk l-imsemmi mpatt ma jolqotx l-ammissjonijiet li huwa għamel u tenna fuq medda ta' żmien matul il-proċeduri msemmija sa ma nħareġ lAtt tal-Akkuża (bit-tħaddim tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 392B(1) u (4) tal-Kodiċi Kriminali), <u>il-fatt li seta' jsir użu mill-istqarrija maħlufa kien jaf joħloq ħsara lill-appellat</u>. Kemm hu hekk, joħroġ ċar minn qari mqar ħafif tas-sentenza mogħtija mill-Qorti Kriminali fis-27 ta' April, 2017, li ħafna mill-kunsiderazzjonijiet magħmulin minn dik il-Qorti hija u tkejjel il-piena li kellha tagħti lill-appellat akkużat, kienu jsemmu l-imsemmija stqarrijiet u dak li jingħad fihom;*
>
> *29. <u>Illi għalhekk din il-Qorti tqis li, ladarba b'din is-sentenza se tagħti rrimedju li lanqas ma jmissu jsir użu aktar tal-istqarrija maħlufa mirrikorrent appellat quddiem il-Maġistrat Inkwirenti</u>, hekk ukoll għandha tagħti rimedju għat-tħassir tas-sentenza mogħtija mill-Qorti Kriminali safejn jirrigwardaw il-kunsiderazzjonijiet li saru fiha dwar dak li l-akkużat stqarr qabel ma irreġistra għal aktar minn darba l-ammissjoni tiegħu għall-akkuzi mressqa." (emfazi ta' din il-Qorti)*

Ghaldaqstant dina l-Qorti, wara li hadet konjizzjoni tal-provi migbura u l-gurisprudenza relatata mal-valur probatorju li hija ghandha taghti l-istqarrija mehuda f'cirkostanzi simili ghal dawk tal-kaz odjern, partikolarment il-fatturi stabbiliti sabiex isir l-analizi tal-*overall fairness* tal-proceduri, ma thossx li jkun opportun li tistrieh fuq l-istqarrijiet sabiex tistabillixxi r-reita o meno tal-imputati ghall-imputazzjonijiet odjerni.

Isegwi ghalhekk li ghar-ragunijiet suesposti u fid-dawl tal-principju tal-*overall fairness*, dina l-Qorti ma hijiex ser tikkunsidra l-istqarrijiet rrillaxxati mill-imputati meta tigi sabiex tikkunsidra ir-reita' taghhom o meno ghall-imputazjonijiet dedotti fil-konfront taghhom.

Stabbilit dan, jinghad li din il-Qorti hija kompletament sprovvista minn provi ohra in sostenn tal-<u>ewwel imputazzjoni</u> dedotta fil-konfront ta' Fenech u Micallef ghaldaqstant ser tilliberahhom mill-istess imputazzjoni.

<u>It-tieni imputazzjoni</u> dedotta fil-konfront taz-zewt imputati hija dik ta' pussess aggravat tal-pjanta cannabis. Ghaldaqstant din il-Qorti ser tanalizza c-cirkostanzi li fihom instabet is-sustanza cannabis fil-pussess ta' kull wiehed minnhom bil-ghan li tiddetermina jekk il-pussess ta' din is-sustanza kienx wiehed f'cirkostanzi li jindikaw l-ispacc jew xort'ohra. Fis-sentenza fl-ismijiet Il-Pulizija vs. Marius Magri[5], l-Qorti tal-Appell Kriminali sostniet:

[5] 12 ta' Mejju 2005

"Illi dawn il-kazijiet mhux l-ewwel darba li jipprezentaw certa diffikolta` biex wiehed jiddetermina jekk id-droga li tkun instabet kienitx intiza ghall-uzu personali jew biex tigi spjaccjata. Il-principju regolatur f'dawn il-kazijiet hu li l-Qorti trid tkun sodisfatta lil hinn minn kull dubbju dettat mir-raguni w a bazi tal-provi li jingabu mill-prosekuzzjoni li l-pussess tad-droga in kwistjoni ma kienx ghall-uzu esklussiv (jigifieri ghall-uzu biss) tal-pussessur. Prova, ossia cirkostanza wahda f'dan irrigward tista', skond ic-cirkostanzi tal-kaz tkun bizzejjed."

L-istess Qorti fis-sentenza Il-Pulizija vs Brian Caruana[6], iddikjarat ukoll:

"kull kaz hu differenti mill-iehor u jekk jirrizultawx ic-cirkostanzi li jwasslu lill-gudikant ghall-konvinzjoni li droga misjuba ma tkunx ghall-uzu esklussiv tal-akkuzat, fl-ahhar mill-ahhar hija wahda li jrid jaghmilha l-gudikant fuq il-fatti specji li jkollu quddiemu w ma jistax ikun hemm xi "hard and fast rule" x'inhuma dawn ic-cirkostanzi indikattivi. Kollox jiddependi mill-assjem tal-provi w mill-evalwazzjoni tal-fatti li jaghmel il-gudikant u jekk il-konkluzjoni li jkun wasal ghaliha il-gudikant tkun perfettament raggungibbli bl-uzu tal-logika w l-buon sens u bazata fuq il-fatti, ma jispettax lil din il-Qorti li tissostitwiha b'ohra anki jekk mhux necessarjament tkun l-unika konkluzzjoni possibbli"

Minn tfittxija li saret fir-residenza ta' Neil Fenech il-pulizija iddikjaraw li sabu sittax-il pakkett suspettat Cannabis madanakollu mill-analizi tal-istess sustanza jirrizulta li seba' pakketti biss kienu pozittivi ghas-sustanza cannabis bl-ammont totali ta' 6.24 grammi. Dawn il-pakketti kienu fir-residenza tieghu. Ghaldaqstant galadarba giet skartata l-istqarrija rrillaxata mill-qua imputat, ic-cirkostanzi li instabu fihom l-imsemmija seba' pakketti ma humiex indikativi ta' spacc u dana tenut kont l-ammont zghir ta' cannabis misjuba kif ukoll tenut kont il-fatt li din is-sustanza nstabet fir-residenza ta' Fenech li jirrizulta li f'dak il-perjodu kien jaghmel uzu mis-sustanza cannabis.

L-istess jista' jinghad ghas-sustanza li nstabet fir-residenza ta' Jean-Paul Micallef li ukoll kien juza' l-Cannabis f'dak il-perjodu. Fir-residenza ta' Micallef il-pulizija sabu sitt pakketti li kienu suspettati li jikkontjenu l-Cannabis. In segwitu ghall-analizi huwa biss hames pakketti li rrizultaw pozittivi ghall-Cannabis fl-ammont totali ta' 5.05 grammi. Ghaldaqstant galadarba giet skartata l-istqarrija rrillaxata minn Micallef, ic-cirkostanzi li instabu fihom l-imsemmija hames pakketti ma humiex indikativi ta' spacc u dana tenut kont l-ammont zghir ta' cannabis misjuba kif ukoll tenut kont il-fatt li din is-sustanza nstabet fir-residenza ta' Micallef li jirrizulta li f'dak il-perjodu kien jaghmel uzu mis-sustanza cannabis.

Stabbilit dan jonqos biss li jigu analizzati c-cirkostanzi li fihom instabet id-droga li kienet fuq il-persuna taz-zewgt imputati meta gew arrestati mill-pulizija. Skond ix-xhieda tal-pulizija Micallef kellu fuqu hames pakketti zghar suspettati cannabis. Mill-analizi li saret irrizulta li l-hames pakketti elevati minghand Micallef irrizultaw negattivi ghas-sustanza cannabis. Kellu ukoll zewg bicciet zghar tar-raza cannabis. Fenech kellu biss pakkett wiehed li kien kontenenti

[6] 23 ta' Mejju 2002

Cannabis grass. Kemm Micallef kif ukoll Fenech kien qed ipejjpu joint meta gew arrestati. F'dawn ic-cirkostanzi, l-cannabis misjuba fil-pussess taghhom ma jidhirx li kienet wahda intiza ghall-ispacc izda kienet intiza esklussivament ghall-uzu taghhom li fil-mument tal-arrest taghhom kien qed jikkonsmaw id-droga flimkien.

Fid-dawl ta' dawn ir-rizultanzi din il-Qorti mhux ser tkun qed issib htija fit-tieni imputazzjoni izda ser tkun qed issib htija fit-tielet u fir-raba' imputazzjoni.

Illi galadarba l-imputazzjonijiet ta' traffikar u pussess aggravat ma jirrizultawx pruvati, lanqas ma jirrizulta pruvat l-aggravvju tal-mitt metru dedott permezz tal-hames imputazzjoni. Dana ghaliex biex jirrizulta l-imsemmi aggravju huwa fl-ewwel lok necessarju li tinstab htija fuq traffikar jew pussess aggravat.

Decide:

Ghal dawn il-mottivi, dina l-Qorti, wara li rat l-artikoli 8(a), 8(d), 22(1)(a) u 22(2)(b)(ii) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta kif ukoll l-artikolu 4A tal-Kap. 537 tal-Ligijiet ta' Malta, qed issib lil Neil Fenech hati tat-tielet imputazzjoni migjuba fil-konfront tieghu u lil Jean-Paul Micallef hati tat-tielet u r-raba' imputazzjoni dedotta fil-konfront tieghu filwaqt li qed tilliberahom mill-bqija tal-imputazzjonijiet dedotti fil-konfront taghhom. Konsegwentament b'applikazzjoni tal-artikolu 4A(2) tal-Kap 537 qed tikkundanahom ghall-penali ta' Eur. 60 kull wiehed.

Il-Qorti qeghda ukoll tordna lill-hatja sabiex ai termini tal-artikolu 533 tal-Kodici Kriminali fi zmien tlett xhur ihallsu lir-Registratur l-ammont ta' Eur. 204.48 kull wiehed rapprezentanti spejjez relatati mal-hatra t'esperti jew periti fil-proceduri odjerni.

Finalment, il-Qorti qeghda tordna ukoll d-distruzzjoni tad-droga, hekk kif din is-sentenza tghaddi in gudikat, u dan taht il-harsien tar-Registratur li ghandu jirredigi process-verbal li jiddokumenta l-procedura tad-distruzzjoni, liema dokument ghandu jigi nserit fl-atti ta' din il-kawza mhux aktar tard minn hmistax-il jum minn tali distruzzjoni.

MAGISTRAT DR. ELAINE MERCIECA B.A., LL.D.

Christine Farrugia
Deputat Registratur